

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dissertationes Ad Jus Publicum Romano-Ecclesiasticum

Bessel, Johann Franz

Coloniæ, 1715

VD18 14847493

Prologemena. Juris Publici Romano-Ecclesiastici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61383](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61383)

PROLEGOMENA.

JURIS PUBLICI ROMANO-ECCLESIASTICI.

SUMMARIA.

1. *Jus quotuplex.* 2. *Jurisprudentia publica alia Ecclesiastica alia profana.* 3. *Principia Juris publici*

Ecclesiastici. 4. *Jus publicum quid significet.* 5. *Definitur.*

Jus omne, quo utimur, aut publicum aut privatum. §. *fn. Inst. de J. & J.* prius respicit felicitatem & ordinem Reipublicæ in genere, ceu finem suum immediatum; Posteriori vero pro fine immediato habet commodum privatorum. Quemadmodum vero Respublica dividi potest in Ecclesiasticam & politicam sive profanam, quarum utraque morali capite & membris instructa, in utraque per congruam subordinationem nexus & felicitas conservatur; Non immerito Jurisprudencia publica ab objecto suo Republica nimirum ecclesiastica &

profana dividi poterit in *ecclesiasticam & profanam.* De Jure publico tum Imperii Romani tum aliorum Regnorum varii prodierunt Commentarii, Vitriarii, Carpzovii, Cocceji, Andleri, Schwederi, & aliorum, de Statu etiam Ecclesiæ Romanæ dispersim varii scripsere, nunquam tamen ex instituto ac eo fine, ut ordinem & nexum Regiminis Ecclesiastici separatim depingerent. Materia sane ardua & subtilis est tractare de Juribus Ecclesiæ, quæ vel ideo plures absteruit, ne simili tractatui calamum admoverent. Jurisprudenciam vero publicam Romano-Ecclesiasticam

A

cam

cam (cujus finis est felicitas & ordo Ecclesie Romano-Catholice) maximae utilitatis esse nemo diffitebitur, qui solum considerat, quam jucundum sit novisse Statum Ecclesie Romanae, quibus membris ea animetur, quando ea coaluerit, quanta sit hujus corporis ecclesiastici dignitas, quamnam hujus Regiminis sit potestas.

Quemadmodum vero disciplina quaevis sua tenet fundamenta & principia, ad quae recurrit, & quibus ceu basi innititur, ut Jurisprudentia Civilis Romana Leges veneratur Romanas, Jurisprudentia publica Romano-Germanica auream Bullam, Capitulationes Imperatorias, Recessus Imperii, Pacificationes varias velut sua adorat incunabula, quibus ortum adscribit & natales. Ita pariter Jurisprudentiae Romano-Ecclesiasticae sua non desunt principia, quibus Status Ecclesiastici compaginem vel natam vel adolevisse demonstrat. In hoc Statu Ecclesiastico duplicem invenimus rationem, spiritualem videlicet & profanam, quin prior Juri divino novo omnem auctoritatem suam saltem quoad originem ferat in acceptis, ex dicendis infra negare non licet, si vero quaestionem mere politicam, quales sunt de ordinatione & stylo tribunalium Romanorum, de numero & Majoritate Cardinalium, de ritu eligendi ac coronandi summum Pontificem, de Jure Territoriali summi Pontificis, aliisque

plurimis quaestionibus moveatur controversia, illa ex Jure humano erit decidenda;

Principia igitur & fons Juris publici ecclesiastici sunt

1. Lex divina novi Testamenti.
2. Constitutiones Pontificiae.
3. Recessus & Privilegia Imperatorum ac Regum cum summis Pontificibus inita.
4. Historiae Ecclesiasticae a Sede Apostolica approbatae.

Dixi: *Lex divina Novi Testamenti.* Equidem Synagoga & Sacrificium Veteris Testamenti est abrogata, sic ordinatio & Sacrificium novae Ecclesiae, non ex Veteri sed Novo Testamento est haurienda. 2. quamvis utique Ecclesia Romana agnoscat Legem moralem V. T. quia tamen haec Lex moralis potius respicit actus privatorum, ideo Jus publicum Ecclesiasticum ex eo non desumimus; imo Jus publicum Ecclesiasticum potius spectaret ad Leges ceremoniales & judiciares. 3. Sicut Ecclesia Romana est fundata in lege nova, merito huic potius innititur. Inter Leges vero fundamentales accipimus illas: *Tu es Petrus & super hanc Petram aedificabo Ecclesiam meam.* item, *Pasce oves meas.* &c. Vide infra. Quin tamen Lex moralis V. T. sit venerationi habenda, non negatur.

Quoniam vero Juris publici vocabulum varias praese fert significationes, hinc

NOTA I. Jus publicum deductum est

est ab eo, quod manifestum & non occultum sit, & quidem 1. a causa efficiente vocatur Jus publicum, id quod auctoritate publica constitutum est, quo intellectu ad Jus publicum revocatur *in l. 29. ff. de testam. tut. tutela in l. 3. ff. qui testam. fac. poss. testamenti factio in l. 15. §. 1. ff. ad leg. falcid. beneficium legis falcidix, & inde in l. 38. ff. de pactis l. 27. de R. I. pronunciatum habemus, ea quæ Juris publici sunt, conventionem privatorum inmutari, aboleri aut infringi non posse; Appellatur 2. Jus publicum ab usu & effectu, quod omnibus est commune ac universos concernit cives, qua ratione *in l. 116. §. 1. ff. de R. I. l. 2. C. ne Ilxor pro marito.* Jus publicum opponitur privilegio, quod non pertinet ad universos sed ad singulos, 3. Jus publicum denominatur à fine, utilitate publica totius Reipublicæ, quam immediate respicit, & curare, reparare, aut conservare intendit; qui sensus est proprius & hujus tractationis.*

- 5 Definiri potest Jus publicum Ecclesiasticum, quod sit ordinatio rationis immediate in bonum commune publicum totius Ecclesiæ ab ejusdem supremo capite promulgata.

Dicitur 1. *Ordinatio rationis*, quo ostenditur Jus publicum esse veram legem, in recta ratione fundatam,

legem inquam vel divinam vel humanam.

Dicitur 2. *Immediate in bonum commune & publicum totius Ecclesiæ*, & hæc ratio differentialis, qua Jus publicum secernitur ac distinguitur ab omnibus aliis juribus, licet enim omnis lex feratur in bonum commune, nimirum ultimato & mediate, attamen immediate in bonum commune totius Ecclesiæ nullum aliud jus publicum ordinatur; nempe quæ à lege publica fanciuntur, in Executione primo in utilitatem publicam redundant, ac per consequentiam ad singulos profuunt, quæ vero lege alia statuuntur, in executione prius ad singulos, deinde ad totam Republicam ex consequenti dimanant.

Dicitur 3. *ab ejusdem supremo capite promulgata* Christo scilicet invisibili & principali capite Ecclesiæ, qui Ecclesiam instituit, & supra Petram fundavit, tum ab ejus Vicario & visibili Ecclesiæ capite S. Pontifice Romano, quoad ordinationes magis particulares & faltem remote ex jure divino desumptas in materia merè spiritali: Sunt equidem & aliæ ordinationes Pontificiæ, quæ ut merè politicæ sunt agnoscendæ, de quibus singulis in decursu ex infra dicendis constabit.